

تدریس ادبیات درس ۹

توانایی ده هرناتوان است

به نام آن که درجان و روان است

سلام و عرض ادب خدمت تک تک دوستان ، همکاران بسیار گرامی و علاقمند

شروع می کنیم بررسی کتاب فارسی ، درس ۹

رنج‌هایی کشیده‌ام که میرس

درس نهم

بیوگرافی و زندگینامه علی اکبر دهخدا در ادامه...

علی اکبر دهخدا در سال 1257 در تهران متولد شد. پدرش «خان‌باخان» که از ملاکان متوسط قزوین بود، پیش از ولادت وی از قزوین به تهران آمد و در این شهر اقامت گزید. تحصیلات قدیمی را نزد «شیخ غلامحسین بروجردی» آموخت. بعدها به مدرسه علوم سیاسی رفت. پس از پایان تحصیل به خدمت وزارت امور خارجه در آمد. در سال 1281 با «معاون الدوله غفاری» که به وزیر مختاری ایران در کشورهای بالکان منصوب شده بود به اروپا رفت و حدود دو سال و نیم در اروپا و بیشتر در وین اقامت داشت.

علی اکبر دهخدا

آثار او: ((امثال و حکم)) ((ترجمه دیوان منوچهری و دیوان حافظ)) ((ترجمه روح القوانین))

اهداف:

- ۱- آشنایی دانش آموزان با زندگی نامه دهخدا
- ۲- ایجاد زمینه برای استفاده از فرهنگ لغت
- ۳- آشنایی دانش آموزان با نحوه جمع آوری لغات
- ۴- آشنایی با کتابخانه عمومی و امانت گرفتن کتاب
- ۵- مهارت خوانش شعر

روش های مناسب تدریس:

بحث و گفت و گو ، کارایی گروه

این نوع یادگیری مسئولیت را بر دوش دانش آموزان قرار می دهد و آنان را در فرآیند یادگیری درگیر می نماید. پایه و اساس یادگیری از طریق همیاری تشکیل تیم های یادگیری است. (این روش سبب جلوگیری از گوشه گیری، از خود بیگانگی، بی هدفی و نارضایتی در فعالیت های جمعی میگردد و سبب بالا رفتن حس اعتماد به نفس شده و روابط بین فردی دانش آموزان را بهبود می بخشد.

در این روش از دانش آموزان انتظار می رود، با یکدیگر به تعامل و تشریک مساعی پرداخته، پیشرفت تحصیلی و مسئولیت یادگیری یکدیگر را بر عهده گیرند. دانش آموزان هم به نوبه خود انتظار دارند گروهی را که در آن فعالیت می کنند به موفقیت دست یابد و افرادی که در گروه شرکت می جویند به هر طریقی گروه را در دستیابی به موفقیت یاری رسانند. روش تدریس همیاری برای آموزش دروس گوناگون با موضوعات درسی متفاوت، مناسب است. دروسی که محتوا و مسائل موضوعی یا نظری دارند از طریق روش همیاری قابل تدریس اند.

تدریس ادبیات درس ۹

رنج هایی کشیده ام که می‌پرس

◇ علی اکبر دهخدا

◆ شناسه:

دانشمند لغوی و نویسنده ی نامی معاصر (تولد ۱۲۵۷، وفات ۱۳۳۴)

▣ آثار:

۱- امثال و حکم

۲- لغت نامه

۳- ترجمه ی «عظمت و انحطاط رومیان»

۴- ترجمه ی «روح القوانین»

۵- تصحیح «دیوان منوچهری»

۶- تصحیح «دیوان حافظ»

🕒 رمز: لغت نامه و امثال خدا، ترجمه «عظمت و روح» بلند اوست که به تصحیح دیوان منوچهری و حافظ پرداخته.

✚ اشاره:

در آثار دهخدا نمونه هایی از طنز دیده می شود.

ساخت (تجزیه)	
از حافظ	
زهر هجری چشیده‌ام که می‌پرس	درد عشقی کشیده‌ام که می‌پرس
دلبری برگزیده‌ام که می‌پرس	گشته‌ام در جهان و آخر کار
می‌رود آب دیده‌ام که می‌پرس	آن چنان در هوای خاک درش
سخنانی شنیده‌ام که می‌پرس	من به گوش خود از دهانش دوش
لب لعلی گزیده‌ام که می‌پرس	سوی من لب چه می‌گزی که مگوی
رنج‌هایی کشیده‌ام که می‌پرس	بی تو در کلبه گدایی خویش
به مقامی رسیده‌ام که می‌پرس	همچو حافظ غریب در ره عشق

شعر در قالب غزل است

مپرس: ردیف

قافیه ها: کشیده ام - برگزیده ام - دیده ام - چشیده ام - رسیده ام

حرف قافیه: "ام"

تدریس ادبیات درس ۹

بیت اول

۴ جمله است

مپرس

مپرس

چشیدهام

کشیده ام

بیت دوم

۳ جمله

گشته ام

برگزیده ام

مپرس

بیت سوم

۲ جمله

مپرس

کشیده ام

بیت چهارم

۲ جمله

مپرس

رسیده ام

تدریس ادبیات درس ۹

رنج هایی کسیده ام که می‌رس

درس 10

صفحه 58

فعالیت های درس

- کلمه های ستون راست جدول ، با کدام بخش کامل می شود و به کار می رود ؟ (به نمونه توجه کنید.)

کلمه	گی	ترین	گذار	نده
اندیشمند	-	اندیشمندترین	-	-
جاودانه	جاودانگی	جاودانه ترین	-	-
مفضل	-	مفضل ترین	-	-
خوان	-	-	-	خواننده
سرمایه	-	-	سرمایه گذاری	-
بیش	-	بیش تری	-	-
همسایه	همسایگی	-	-	-

- جدول زیر را کامل کنید.

کلمه ، فضلا ، کتاب ، متون ، کلمات ، ریاضی ، فاضل ، کتب ، فصل ، متن ، ریاضیات ، فصول

مفرد	فاضل	متن	کلمه	کتاب	فصل	ریاضی
جمع	فضلا	متون	کلمات	کتب	فصول	ریاضیات

- کلمه های زیر را به شکل مناسب ، جمع بیندید.

کلمه	علامت جمع	ان	ها	ات
استاد	-	استادان	استادها	-
لحظه	-	-	لحظه ها	لحظات
لغت نامه	-	-	لغت نامه ها	-
اطلاع	-	-	-	اطلاعات
روستا	-	-	روستاها	-
تعطیل	-	-	-	تعطیلات

صفحه 60

ملا

- کلماتی را که در آن ها یکی از شکل های صدای «س» وجود دارد ، از درس پیدا کنید و بنویسید.

پرس ، شمس ، است ، سیاهی ، سال ، فرانسوی ، فارسی ، اساسی ، بسیاری ، فردوسی ، جست و جو ، هستند ، رو ستادان ، سخت ، می نویسد ، غیر فارسی ، کسی ، نرسانیده ، سپس ، بستر ، بر می خاستم ، سنگین ، ستمکار ، اس سلج ، دانست ، سرشار ، سخن ، سید ، سکوت ، سپری شد ، سستی ، می بست ، شکست ، مه‌رس ، ساکت ، پره سیده ام ، پس

- شش کلمه بنویسید که آخر آن ها ، مانند کلمه ی «مجدداً» (تنوین در ا) باشد.

فعالیت های درس

سلاح ، دانست ، سرشار ، سخن ، سید ، سکوت ، سپری شد ، سستی ، می بست ، شکست ، میرس ، ساکت ، پرد
سیده ام ، پس

- شش کلمه بنویسید که آخر آن ها ، مانند کلمه ی « مجدداً » (تنوین در) باشد.

البأ ، فوراً ، اولاً ، عمداً ، بعداً ، حتماً

- با توجه به معنی ، گزینه ی صحیح را انتخاب کنید.

نیات = زندگی   حیاط = زندگی

صفحه 61

نگارش

- از بین کلمه های زیر شش کلمه انتخاب کنید و هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

علیم ، غالباً ، اشخاص ، سرشار ، عشق ، معاصر ، حافظه ، جامع ، همکاری

سرشار ، عشق : قلب عارف سرشار از عشق خداست.

معاصر ، همکاری : تعدادی از نقاشان معاصر برای خلق این اثر با هم همکاری داشته اند.

شخص ، حافظه : اشخاصی که زیاد کتاب می خوانند ، غالباً حافظه ی خوبی دارند.

صفحه 62

ارگانه نویسنده

مقایسه

یکی از راه های پرورش ذهن و تقویت توانایی نوشتن ، به کارگیری مقایسه است. مقایسه ، بیان تفاوت ها و شباهت های میان دو یا چند چیز است.

- فهم خود را از ضرب المثل « کار نیکو کردن از پر کردن است » در یک بند بنویسید.

هر اندازه کاری را بیش تر انجام دهی و تمرین و پی گیری بیش تری داشته باشی ، در آن کار موفق تر خواهی بود.

مسلماً تا زمانی که با انجام دادن پی در پی یک کار ، در آن کار مهارت پیدا نکند ، نمی تواند نتیجه ی خوبی بگیرد.

زهر هجری **چشیده ام که می‌رس** (4)

درد عشقی **کشیده ام که می‌رس**

(جمله)

مفهوم: آنچنان عاشق یار شده ام که قابل وصف نیست و آنچنان به درد دوری یار مبتلا گشته ام که توصیف آن آسان نیست.

آرایه ها: تناسب (درد، زهر، چشیده ام). تشبیه (هجران و دوری یار به زهر تشبیه شده است).

فعل ها: کشیده ام (ماضی)   چشیده ام (ماضی)   می‌رس (امر)

گشته ام در جهان و آخر کار   دلبری **برگزیده ام که می‌رس** (3 جمله)

مفهوم: همه جا را جستجو کرده ام و در آخر معشوقی را انتخاب کرده ام که قابل گفتن نیست.

فعل ها: گشته ام (ماضی)   برگزیده ام (ماضی)

بی تو در کلبه ی گدایی خویش   رنج هایی **کشیده ام که می‌رس** (2 جمله)

مفهوم: بدون تو در خانه ی فقیرانه ی خود سختی هایی کشیده ام که گفتن آن آسان نیست.

آرایه: تشبیه (کلبه ی گدایی)

مفعول: رنج ها   ترکیب اضافی: کلبه ی گدایی، گدایی خویش

هم چو حافظ، غریب در ره عشق به مقامی کشیده ام که میپرس (2 جمله)

مفهوم: من هم مانند حافظ غریب و تنها در مسیر عشق و عرفان به رتبه و درجه ای از عشق و عرفان رسیده ام که قابل وصف است.

فعل ها: رسیده ام (ماضی) میپرس (امر)

ترکیب اضافی: ره عشق

واژه ها:

حجره: اتاق، غرفه، خانه

مفصل ترین: کامل ترین

تلفظ: بیان کردن

معتبر: دارای ارزش و اعتبار

خطی: دست نویس

غفلت: فراموشی

گرد نیاورده: جمع نکرده

تأخیر: درنگ کردن، عقب انداختن

رحلت: کوچ کردن، کنایه از مردن

رحمة الله علیها: رحمت خداوند بر او باد

برمی خاستم: بلند می شدم

ظالم: ستمگر # مظلوم

سرشار: پر، لبریز

ضعف: سستی، بی حالی

زهر: سم

غریب: ناآشنا، بیگانه # آشنا

مقام: مرتبه، جایگاه

هجر: دوری

تدریس ادبیات درس ۹

دوستان تا اینجا آگه سوالی باشه ، بفرمایید

سلام ببخشید همیشه بگیم (که می‌رس) ردیفه!

استاد میرزا: حالا شاید کمتر یا بیشتر ولی تو کتاب این کتاب پایه ششم نوشته که چهل سال

دوستان در قسمت درک و دریافت چند سوال هست که همکاران می‌توانند جوابهای باز را از دانش‌آموزان بپذیرند مگر اینکه جواب سوال ، متن یا موضوع خاصی باشد و باید همه به آن نتیجه اشاره داشته باشند.

فعل نهی با فعل امر متفاوت است

نهی در فارسی امر منفی نامیده می‌شود و با افزودن "مَ" یا "نَ" به فعل امر ساخته می‌شود اما

نهی در عربی با افزودن "لا"ی نهی بر مضارع مجزوم ساخته می‌شود.

فعل امر دستور به کاری میدیم در فعل نهی دستور میدیم کاررو انجام ندهد

فعل امر، فعلی است که بر طلب انجام کاری دلالت دارد مانند: فریاد بزن / لبخند بزن / برو.

همکاران ، در قسمت واژه‌آموزی ، ما را و دانش‌آموزان را به شیوه ساختن نوعی دیگر از کلمات آشنا می‌سازد و آن هم افزودن « نامه » به آخر بعضی از کلمات است.

واژه جدید	«نامه»	واژه
روزنامه	= نامه +	روز
کارنامه	= نامه +	کار
دعوت نامه	= نامه +	دعوت
زیارت نامه	= نامه +	زیارت

در قسمت « بخوان و حفظ کن » با چند نوع دوبیتی از چند شاعر آشنا خواهیم شد

همکاران ، شعرهایی که تحت عنوان بخوان و حفظ کن ، نوشته شده و در کتاب وجود دارند ، دانش‌آموزان باید حفظ کنند هرچند ممکن است

بعضی از دانش‌آموزان یا اینکه همکاران دوست داشته باشند که تمام شعرها را حفظ کنند که این کار هم اگر به علاقه دانش‌آموز ضربه نزند کاری خوب است و اشکالی ندارد.

خوانش و فهم

- ۱ آخرین دو بیت به چه مفهومی اشاره دارد؟
- ۲ در اولین دو بیت «بی» به چه معناست؟
- ۳ در کدام قسمت از خوانش مصراع «باران اجابت تو را می‌طلبم» مکث وجود دارد؟ چرا؟

باران

بخوان و حفظ کن

<p>خوشا آنان که الله یارشان بی خوشا آنان که دائم در نمازند</p>	<p>به حمد و ثلّ هُوَ الله کارشان بی بمشت جادان بازارشان بی</p>
<p>بابا طاهر</p>	
<p>خداوندا به فریاد دلم رس همه گویند طاهر کس نداده</p>	<p>کس بی کس تو بی، من مانده بی کس خدا یار من چه حاجت کس</p>
<p>بابا طاهر</p>	
<p>ای نام تو رویده به گلدان لبم در خاک طلب، بند دعا کاشتم ام</p>	<p>در رحمت تو غوطه ور، روز و ششم باران اجابت تو را می طلبم</p>
<p>سید حسن حسینی</p>	
<p>اگر آن سبز قامت، رو نماید تم را فرش کردم تا بتازد</p>	<p>در باغ خدا را می کشاید دلم را نذر کردم تا بیاید</p>
<p>مصطفی علی پور</p>	

فکر ۷۳

قالب دوبیتی از ساده ترین قالب های شعری است. درباره ی زمان به وجود آمدن این قالب اطلاعی در دست نیست. همین را می دانیم که از گذشته های دور بسیار مورد توجه مردم بوده است. بسیاری از شاعران، دوبیتی را نمی پسندیدند. دلیل آنها نیز این بود که دوبیتی زبان عامه ی مردم است و زبان شاعر، باید با زبان عامه ی مردم متفاوت باشد. در گذشته کمتر کسی را می بینیم که پیشه اش شاعری باشد و آنگاه دو بیتت سرا نیز باشد، چون که سرودن دو بیتت، به معنای زیر پا گذاشتن اصول شاعری بود. به همین دلیل معروفترین دوبیتی سرایان یا از مردمان روستایی وعادی بوده اند و یا از صوفیان.

دوبیتی را معمولا ترانه نیز می گویند.

شاعر بسیاری از دوبیتی ها مشخص نیست. اینگونه دوبیتی ها سینه به سینه به گوش نسل بعد رسیده است. به همین خاطر، نامی از سراینده ی آنها وجود ندارد. معروف ترین دوبیتی سرایان عبارتند از: بابا طاهر همدانی، شمس مغربی، شرفشاه گیلانی، بندار رازی، فایز دشتستانی و...

تدریس ادبیات درس ۹

وقتی که مشخص کرد «س» باید این کلمات نوشته بشن که همون شکل را داشته باشند، باید به دستور سوال توجه کرد.

دوبیتی:

شعری است شامل دو بیت که گاهی مصراع سوم آن قافیه ندارد| از نظر قافیه شبیه به رباعی است. موضوع دوبیتی عشق عرفان است. بابا طاهر معروفترین شاعر دوبیتی گو و فایز دشتی را میتوان نام برد.

فرق دوبیتی و رباعی چیست؟

این نوع شعر از دو بیت تشکیل می شود که در آن قافیه ی مصراع های اول، دوم و چهارم الزامی است. آوردن قافیه در مصراع سوم الزامی نیست. درون مایه ی دو بیتی عاشقانه و عارفانه است.

دوبیتی یک وزن مشخص دارد. مفاعیلن مفاعیلن فعولن، وزن اصلی دوبیتی است

تفاوت رباعی و دوبیتی در وزن آن میباشد. البته در دوبیتی آوردن قافیه در مصراع سوم اختیاری است و وزن رباعی (لا حول ولا قوه الا بالله) میباشد و وزن دوبیتی (بحر هزج مسدس مقصود)

تفاوت رباعی و دو بیتی در هجای آغازین است که در رباعی با هجای بلند و در دوبیتی با هجای کوتاه آغاز می شود

در تفاوت دوبیتی و رباعی گفته اند: دوبیتی همان رباعی است جز اینکه وزنش با وزن رباعی فرق دارد و غالباً بر وزن مفاعیلن مفاعیلن است

به لحاظ محتوایی نیز بین دوبیتی و رباعی فرق گذاشته اند: «دوبیتی متضمن مضامین غنایی است، عشق، عرفان، یاد دوست، گریه، سوز جدایی،

درماندگی، داغ دل و...؛ اما در قالب بسیاری از رباعی ها، فلسفه و چون چرا و گاه شک فلسفی دیده می شود

برای شناخت دوبیتی از رباعی باید توجه داشت که دوبیتی با یک هجای کوتاه و رباعی با یک هجای بلند آغاز می شود.

پ

حالا اگر دوستان اجازه بفرمایند، بحث را زیاد تخصصی نکنیم ک از حوصله کلاس و دانش آموزان خارج نشیم

معنی شعر باران

1. خوش به حال آنان که خداوند یارشان است و همیشه به خواندن قرآن مشغولند.

1. خوش به حال آنان که پیوسته نماز می خوانند بهشت جایگاه آن هاست و پاداش خود را در آن می گیرند.

2. خدایا به درد دل من توجه کن تو تنها یاری کسان هستی من اکنون تنها و بی کس مانده ام.

3. همه می گویند طاهر بی کس است خداوند یار و یاور من است و من هیچ نیازی به کسی ندارم.

4. ای کسی که لبم مدام نام تو را تکرار می کند و شبانه روز در دریای محبت و لطف تو شناورم.

5. دانه ی دعا را در خاک خواستن کاشته ام و منتظر باران پاسخ تو هستم تا بر آن بیارد و سبز شود.

6. اگر آن انسان روحانی سبز پوش ظهور کند و در باغ زیبایی های الهی را به ما نشان می دهد.

7. برای آمدن امام زمان جسمم را آماده می کنم تا در راهش فدا کنم و دلم را نذر می کنم تا ظهورش نزدیکتر شود.

در « ای نام تو روئیده به گلدان لبم »

مرحمت تو غوطه ور روز و شبم «

معنی: ای خدایی که نام تو همیشه بر لبان من است و من در دریای لطف و مهربانی تو همیشه شناور هستم.

واژه: **مرحمت:** لطف و مهربانی   غوطه ور: شناور

تعداد جمله: 3 جمله (1 منادای محذوف، 1 فعل و 1 فعل مخفف) ای (خدایی که) نام تو به گلدان لبم روئیده است، در مرحمت تو روز و ب غوطه ور هستم.

آرایه: 2 تشبیه 1. تشبیه لب به گلدان   2. تشبیه لطف و مهربانی خداوند به

دریا   تضاد: روز و شب

ترکیب اضافی: گلدان لب / لبم / شبم

فعل ماضی: روئیده (روئیده است)   **نهاد:** نام تو

« در خاک طلب، بذر دعا کاشته ام   باران اجابت تو را می طلبم »

معنی: دعا را مانند دانه ای در خاک طلب تو کاشته ام و به امید بارش باران اجابت تو هستم.

واژه: **طلب:** خواستن، خواهش   اجابت: جواب دادن، پاسخ دادن

تعداد جمله: 2 جمله (2 فعل) در خاک طلب بذر دعا کاشته ام و باران اجابت تو را می طلبم.

آرایه: 3 تشبیه: تشبیه طلب به خاک، دعا به بذر و اجابت به باران   تناسب: بین کلمه های

خاک، بذر و باران

مفعول: بذر دعا، باران اجابت تو

نهاد: در هر دو مصراع "من" محذوف است.

ترکیب اضافی: خاک طلب / بذر دعا / باران اجابت / اجابت تو / نام تو

شاعر: سید حسن حسینی   **قالب شعر:** رباعی

کس بی کس تویی من مانده بی کس

« خداوندا به فریاد دلم رس

»

معنی: پروردگارا به فریاد دل من برس، زیرا تو یار کسانی هستی که یآوری ندارند و من تنها مانده ام.

تعداد جمله: 4 جمله (1 منادا، 2 فعل و 1 فعل مخفف شده) خداوندا (منادا) به فریاد دلم برس. کس بی کس تو هستی، من بی کس مانده ام.

ترکیب وصفی: کس بی کس

نهاد: تو (مصراع اول) . تو/ من (مصراع دوم)

« همه گویند طاهر کس نداره خدا یار منه چه حاجت کس »

معنی: همه می گویند: طاهر (شاعر) تنهاست و یاری ندارد و من هم می گویم: خدا یار من است و من به کسی نیاز ندارم.

تعداد جمله: 4 جمله (2 فعل، 1 فعل مخفف و 1 فعل حذف شده) همه گویند طاهر کس نداره، خدا یار من (است) چه حاجت کس (است)

نهاد: همه/ طاهر (مصراع اول) . خدا (مصراع دوم)

مفعول: کس / چه حاجت

شاعر: بابا طاهر **قالب:** دوبیتی

«خوشا آنان که الله یارشان بی»

معنی: خوش به حال کسانی که خداوند یارشان بود و کار آن ها ذکر خداوند و مناجات با او بود.

واژه: خوشا: خوش به حالشان باشد. بی: باشد

تعداد جمله: 3 جمله (2 فعل مخفف شده و 1 صوت) خوشا (خوش به حال آنها باشد) آنان که الله یارشان بود، به حمد و قل هو الله کارشان بود.

آرایه: تلمیح به سوره ی حمد و قل هو الله ...

ترکیب اضافی: کارشان

نهاد: الله، کارشان

« خوشا آنان که دایم در نمازند

بهشت جاودان بازارشان بی»

معنی: خوش به حال کسانی که همیشه در حال نماز هستند، کسانی که بهشت جاودان بازار آنهاست.

تعداد جمله: 3 جمله (2 فعل مخفف شده و یک صوت) خوشا (خوش به حال آنها باشد) آنان که دائم در نماز هستند و بهشت جاودان بازارشان بود.

نهاد: آنان، بهشت

ترکیب اضافی: بازارشان

ترکیب وصفی: بهشت جاودان

قالب: دوبیتی

شاعر: بابا طاهر

تلمیح: در لغت یعنی با گوشه ی چشم به چیزی نگاه کردن و در اصطلاح به آرایه ای می گویند که شاعر یا نویسنده در ضمن اثر خود به آیه ای از قرآن، حدیثی از بزرگان، داستان زندگی پیامبران و یا اتفاق مهم تاریخی به صورت خلاصه اشاره ای کند. مانند: تلمیح به آیه ی قرآن

خوشا آنان که الله یارشان بی   که حکد و قل هو الله کارشان بی

خدای تعالی او را می فرماید: و شاورهم فی الامر

در دفتر فارسی یادداشت کنید:

فعل امر:

فعلی است که برای فرمان و خواهش به کار می رود و دارای دو صیغه (صورت) است:

دوم شخص مفرد: بخور

دوم شخص جمع: بخورید

گاهی در فعل امر حرف "ب" حذف می شود، اما معنای آن عوض نمی شود. مانند:

گرای = بگرای

دان = بدان

خواه = بخواه

در متن های قدیمی و کهن گاهی به جای حرف "ب" بر سر فعل امر جزء پیشین "همی" آورده شده است. مانند:

*** بیت اول شعر باران

بیت ۳ جمله

خوشا

بی

بی

*** بیت دوم

۳ جمله

بی

خوشا

بی

*** بیت اول

۴ جمله

خداوندا

رس

تو هستی

مانده

اشعار بابا طاهر

قالب شعر دوبیتی

*** بیت دوم

۴ جمله

گویند

نداره

یار من است

چه حاجت کس

بابا طاهر

*** قالب شعر رباعی

شاعر: سید حسن حسینی

بیت اول

*** بیت دوم

بذر دعا و باران اجابت و خاک طلب تشبیه

کاشته ام ماضی نقلی

می طلبم مضارع اخباری

*** قالب شعر: دوبیتی

شاعر: مصطفی علی پور

تشبیه: سبز قامت که مقصود امام زمان است

۲ جمله

تدریس ادبیات درس ۹

*** قالب شعر: دوبیتی

شاعر: مصطفی علی پور

تشبیه: سبز قامت که مقصود امام زمان است

۴ جمله

فرش کردم

نذر کردم

بتازد

بیاید

توضیحات تکمیلی در مورد رباعی و دوبیتی

رباعی:

شعری چهار مصرعی است که مصراع سوم معمولا قافیه ندارد.

موضوع رباعی، عرفان، عشق و فلسفه است.

خیام بزرگترین رباعی سرای فارسی است و بعد از او ((عطار و مولوی)) را میتوان به عنوان سرایندهان رباعی نام برد.

شکل قالب:

@ _____ @ _____
@ _____ @ _____

دوبیتی:

شعری است شامل دو بیت که گاهی مصراع سوم آن قافیه ندارد| از نظر قافیه شبیه به رباعی است. موضوع دوبیتی عشق عرفان است. بابا طاهر معروفترین شاعر دوبیتی گو و فایز دشتی را میتوان نام برد.

تفاوت رباعی و دوبیتی در وزن آن میباشد. البته در دوبیتی آوردن قافیه در مصرع سوم اختیاری است و وزن رباعی (لا حول ولا قوه الا بالله) میباشد و وزن دوبیتی (بحر هزج مسدس مقصود)

تفاوت رباعی و دو بیتی در هجای آغازین است که در رباعی با هجای بلند و در دوبیتی با هجای کوتاه آغاز می شود

شکل گرافیکی دو بیتی و رباعی مانند هم هستند. همکاری گرامی از کتاب ششم چند مورد را مشخص کنید لطفا

معنی و مفهوم تمام دو بیتی ها که نوشته شد و در خدمت دوستان قرار گرفته هم بصورت صوتی و هم بصورت نوشتاری

در مورد سوال ۲ از قسمت خوانش و فهم کلمه « بی » به معنی هر چند نشانه نفی و سلب است اگر بر سر اسم بیاید و کلمه را صفت می سازد ولی در اینجا معنی فعل دارد و به معنی « باشد » هست.

در مورد سوال ۳ از قسمت خوانش و فهم که مجا باید مکث کرد ، باید بعد از حرف « را » مکث کرد و این مکث به خاطر عطف خواهد بود

شکل قالب:

@ _____ @ _____

تدریس ادبیات درس ۹

@_____

عطف به قسمت اول جمله ، و اینکه با هم ارتباط در هستند

دوستان خسته نباشید ، ممنون از همراهی و هم فکریتان شب خوش و خدا نگه دار

پیاموز | Biamoz.com

بزرگترین مرجع آموزشی و نمونه سوالات درسی تمامی مقاطع

شامل انواع | نمونه سوالات | فصل به فصل | پایان ترم | جزوه |

ویدئوهای آموزشی | گام به گام | طرح درس | طرح جابر | و ...

اینستاگرام

گروه تلگرام

کانال تلگرام

برای ورود به هر پایه در سایت ما روی اسم آن کلیک کنید

دبستان

اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
-----	-----	-----	-------	------	-----

متوسطه اول

هفتم	هشتم	نهم
------	------	-----

متوسطه دوم

دهم	یازدهم	دوازدهم
-----	--------	---------